

УДК 796.02:574.4

РОЛЬ СПОРТИВНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ У ФОРМУВАННІ РЕКРЕАЦІЙНИХ ЕКОСИСТЕМНИХ ПОСЛУГ

Володимир ХУДОБА, Ярослав СВИЩ, Оксана ХУДОБА

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, Україна*

У сучасному суспільстві спорт і рекреація відіграють важливу роль для поліпшення фізичного й психологічного здоров'я людини, відновлення її енергії та емоційного стану, а також зменшення медичних витрат і підвищення продуктивності праці. Таку діяльність реалізую завдяки комплексу заходів рекреаційно-спортивного природокористування, пов'язаних із використанням рекреаційно-спортивних ресурсів регіону. З огляду на сталий розвиток регіонів оцінювання потенціалу цих ресурсів має узгоджуватися зі спроможністю екосистем надавати відповідні рекреаційні екосистемні послуги.

Відповідно до класифікації CICES v. 5.1 під поняттям рекреаційні екосистемні послуги розуміємо сукупність продуктів і функцій екосистем, які є корисними для людського суспільства, що містить у всі фізичні й інтелектуальні взаємодії з екосистемами для задоволення фізкультурно-оздоровчих потреб людини [3]. Умовою виникнення рекреаційних послуг є обов'язкова присутність споживачів

цих послуг в екосистемі та їх фізична чи інтелектуальна взаємодія з ними. Тож під час оцінювання рекреаційних екосистемних послуг треба враховувати потенціал природних ресурсів (їх характер і доступність) і попит на конкретні послуги, але і не забувати про наявність відповідної інфраструктури, яка сприяє отриманню цих екосистемних благ.

Важливим складником надання рекреаційних екосистемних послуг є спортивна інфраструктура, яка забезпечує ефективне використання рекреаційно-спортивних ресурсів (об'єктів, комплексів, територій) для задоволення потреб населення у фізкультурно-оздоровчій діяльності.

Спортивна інфраструктура — це сукупність спортивних споруд, об'єктів й організацій, які призначені для здійснення фізкультурно-спортивної та рекреаційно-оздоровчої діяльності. Особливо важливе значення для надання рекреаційних екосистемних послуг мають відкриті спортивні споруди, такі як стадіони, спортивні комплекси, бази для тренувань, плавальні басейни, спортивні майданчики. Саме такі спортивні споруди дають можливість споживачам цих послуг перебувати прямо взаємодіяти з екосистемами.

На сьогодні забезпеченість населення України фізкультурно-оздоровчими й спортивними спорудами та іншими елементами інфраструктури є недостатньою. У спортивній інфраструктурі України не планують найближчим часом будівництво великих спортивних споруд, проте стає помітним стійкий тренд до будівництва невеликих спортивних об'єктів у місцевих громадах [1].

Львівська область характеризується розвинутою спортивною інфраструктурою, яка постійно проходить свою реконструкцію і модернізацію. За даними управління молоді та спорту ЛОБА 2022 року в області функціонувало 56 стадіонів (з трибунами понад 1500 місць); 34 легкоатлетичних ядра, що не входять до складу стадіонів; 3226 спортивних майданчиків; 65 тенісних кортів; 870 футбольних полів; 4 лижні бази; 4 спортивні споруди зі штучним льодом; 206 стрілецьких тирів й один стрілецький стенд; 2 біатлонні стрільбища та одне стрільбище з лука; 41 плавальний басейн; 767 спортивних залів площею не менше ніж 162 кв. м; 6 лижних трамплінів; одна кінноспортивна база й 5 веслувально-спортивних баз; велотрек та 550 інших спортивних споруд [2].

Після геопросторової організації спортивної інфраструктури Львівщини встановлено, що більша частина спортивних споруд області розміщена в містах, зокрема у Львові, Червонограді, Дрогобичі, Стрию, Самборі та інших. Показники забезпеченості населення об'єктами спортивної інфраструктури, зокрема в сільських населених пунктах, є недостатніми. Розв'язанням цієї проблеми може стати розширення мережі відкритих спортивних майданчиків зі штучним або наливним покриттям, які активно розбудовуються протягом останніх років.

Залучення до спортивних заходів місцевого населення й створення ініціатив, які будуть спрямовані на підтримку спорту, сприятиме формуванню здорового й активного способу життя населення, а також позитивно вплине на економіку громади.

Висновок. Розвиток спортивної інфраструктури в контексті концепції екосистемних послуг можна представити у вигляді системи взаємозв'язків між основними суб'єктами, що реалізують державну політику в галузі спорту й напрямів розвитку інфраструктури ринку екосистемних послуг. Спортивна інфраструктура забезпечує доступність населення до рекреаційних екосистемних послуг і спортивно-оздоровчих можливостей населення, що позитивно впливає на його здоров'я та добробут. Однак треба узгоджувати оцінювання потенціалу рекреаційно-спортивних ресурсів зі спроможністю екосистем надавати відповідні рекреаційні екосистемні послуги, а також враховувати екологічні й соціокультурні аспекти для забезпечення сталого розвитку регіону.

Список використаних джерел

1. Імас Є., Ратніков Д., Андрєєва О. Розвиток спортивної інфраструктури як чинник залучення різних груп населення до оздоровчо-рекреаційної рухової активності. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. — 2022. — № 4. — С. 27–30.
2. Управління молоді та спорту Львівської державної адміністрації : річний звіт 2023 [Електронний ресурс]. — URL: <https://sport.loda.gov.ua>
3. Haines-Young R., Potschin M. Common International Classification of Ecosystem Services (CICES) V5.1 and Guidance on the Application of the Revised Structure. 2018. URL: <https://cices.eu>